

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050, interurban 2050
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Miklošičeva c. 5 (paviljon)
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon št. 3030

Dvojni jubilej Pokojnin. zavoda

Vse inflacijske težave premagane - Skoraj 130 milijonov premoženja - Uspešno delo zavoda - Denar mora ostati v pokrajini, kjer se zbira - Enkratna dvojna plača uradnikom in rentnikom

Pokojninski zavod je danes slavil dvojni jubilej: desetletnico svojega obstoja in dvajsetletnico zakona o pokojninskem zavarovanju. Svoj dvojni jubilej je proslavil Pokojninski zavod na svečan način.

Zjutraj ob 9 se je vršil v magistratni dvorani osmi redni občni zbor.

Premoženje Pokojninskega zavoda.

Na dnevnem redu je bilo nato sklepanje o računskem zaključku. Na željo delegacije se to poročilo ni čitalo. Predsednik je nato na kratko označil premoženje Pokojninskega zavoda, kakor je bilo na dan 5. septembra 1929: V blagajni 44.717 Din, pri denarnih zavodih 15.740.156 Din, v posojilih 69.054.202 Din, dalje nepremičnine: zemljišče za Rožnikom, na Brinju, uradno poslopje v Gledališki ulici, hiše pod Rožnikom in na Brinju, palača na Miklošičevi cesti ter zemljišče v Splitu, državni papirji 28.124.848 Din, 2000 delnic prvega kvartala vplačanih delnic Priv. agrarne banke v vrednosti 250.000 Din. Od tega je treba odšteti upnike, to je Pošno hranilnico in Narodno banko v skupnem znesku 11.000.000 dinarjev, tako da znaša celotno čisto premoženje Pokojninskega zavoda 127.970.000 Din.

Nato je bilo soglasno odobreno poročilo revizorjev dr. Jerića in Lea Franketa.

Rentabiliteta premoženja.

Ravnatelj g. Čuč je želel pojasniti o rentabiliteti zavodovega premoženja in izrazil željo, naj bi se pri investicijah oziralo tudi na druge kraje, iz katerih se steka premoženje Pokojninskega zavoda.

Iz pojasnil predsedstva je bilo razvidno, da se rentira: v denarnih zavodih naložen denar po 8 odstot., izposojen denar po 8,7 odstot., v vrednostnih papirjih po 8,25 odstot., v realitetah po 5,8 odstot., nekatere realitete celo po 7,8 odstot.

Občni zbor je nato soglasno podelil načelstvu odvezo.

Nova palača v Splitu.

Po živahnejši debati je bil sprejet predlog, da Pokojninski zavod dokupi k svojemu zemljišču v Splitu še nekaj sto metrov sveta. Na tem zemljišču bo zgradil palačo, za katero je sprva bilo določeno 2 in pol do 3 milijone dinarjev.

Dr. Jerić je nato utemeljeval predlog, da se pooblasti načelstvo za nakup parcel, last Ljublj. kreditne banke, ob Dunajski cesti, Gajevi in Beethovnovi ulici za ceno 817.000 Din. Načelstvo naj preštudira pogoje in sklepa o pogojih. Predlog je bil sprejet.

Slavnostno zborovanje Pokojninskega zavoda.

Ob pol 12 je otvoril predsednik g. Vrtovec v isti dvorani slavnostni občni zbor. Uvodoma je predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, ki je bila sprejeta s trikratnim burnim »Živio«.

Nato je predsednik g. Vrtovec imel slavnostni govor, v katerem je slavil delo in pomen Pokojninskega zavoda. Ker je predsednik glavne misli svojega govora navajal že v včerajšnjem »Slovencu«, opuščamo podrobnejše poročilo o tem. S posebnim poudarkom pa se je zahvalil predsednik bivšim ministrom za soc. politiko.

Zborovanje je sprejelo nato na predsednikov predlog pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku generalu Petru Živkoviču in ministroma dr. Korošcu in dr. Drinkoviču.

Svoj govor je predsednik zaključil z besedami:

»Pokojninski zavod velja danes za Slovenijo in Dalmacijo. Konstatirati moramo ob tej priložnosti, da je vladala med slovenskimi in dalmatinskimi delegati vselej popolna harmonija in da je tudi današnji dan, dokaz za to, da stoji za Pokojninskim zavodom vse nameščenstvo in vse gospodarstvo Slovenije in Dalmacije.

O razvoju Pokojninskega zavoda

je govoril nato ravnatelj dr. Sagadin. Tudi vsebina njegovega govora je bila objavljena v včerajšnjem »Slovencu« in jo zato opuščamo.

Bodočnost Pokojninskega zavoda.

O izgledih Pokojninskega zavoda v prihodnosti je govoril njegov podpredsednik g. Evgen Lovšin. Izvajal je med drugim:

Smatramo, da je temelj novim uspehom v starosnem zavarovanju zasebnih nameščenecv konsekvентno izvedena misel samouprave pod direktnim nadzorstvom ministra za socialno politiko. Zavarovanca je treba zadovoljiti ob znosni premiji s takim pričakovanjem ali rento, ki predstavlja zanj vsaj eksistenčni minimum. Posledavcu je treba olajšati bremena z možnostjo cenejših meničnih in hipotekarnih kreditov. Oba zahtevata skrajno štedljivost v upravnih stroških, ker je ta predpogoj koristim, ki jih pričakujemo od zavoda.

Vsemu našemu posredno ali neposredno prizadetemu gospodarstvu pa naj bo za to večje dajanje še nadalje ekvivalent v tem, da ostaja imovina zavoda v krajih, od koder je izšla, da jih opleja v tej ali drugi obliki in rodi novo bogastvo.

Predlog zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenecv, sprejet soglasno na lanskem občnem zboru in predložen pristojnemu ministrstvu, predvideva tri take pokrajinske samouprave, in sicer v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu.

Ako hočemo doseči pokritje našega današnjega primanjkljaja v premijskih rezervah v višini Din 30.209.351,23, obenem pa izpolniti nade na povišanje rente ob isti višini efektivne premije, se moramo brezpegojno izogniti velikim rizikom, ki bi nastali pri pomešanju zavarovanja v Sloveniji in Dalmaciji z drugimi raznovrstnimi pokrajinskimi naše države. O drugih pokrajinah nam manjka vsakršna zanesljiva statistika razmer zavarovancev in njihovih družinskih članov.

Kakšna tveganja nas čakajo, če vzamemo za en primer, ki nam je slučajno na razpolago, v slabem izterjevanju bolniških in nezdognih premij v drugih delih države, nam pred očjo sledeče številke:

Izkaz o zaostanku predpisanih premij Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu: V letu 1926. znašajo zaostanki 53,06 odstot., v letu 1927. 50,17 odstot., med tem ko znašajo v Trgovskem bolniškem in podpor-nem društvu v Ljubljani, kjer so zavarovani samo nameščenici Slovenije za leto 1926. 25,49 odstot., za leto 1927. pa samo 21,83 odstot. Okrožni urad ljubljanski izkazuje l. 1926. 34,20%, leta 1927. pa 29,50%.

Avtonomno upravljanje imovine Pokojninskega zavoda v Ljubljani, ločeno od drugih zavarovanj, je v izogib največjim nevarnostim neobhodno potrebno vsled važnih okoliščin, ki v bolniškem in nezdognem zavarovanju vsled danih razmer (valorizacija pokojninskih rent) ali vsled drugega značaja zavarovanja pri teh dveh zavarovalnih panogah ne pridejo, vsaj ne v taki meri, v poštev.

Iz višjega donosa kot 6% zakonitega obrestovanja, mora zavod kriti en del svojega zgoraj omenjenega primanjkljaja. Zato bi bile naložbe v bolnice, sanatorije, kopališča, ambulatorije in druge zdravstvene naprave za celo vrsto let še neprimerno, lahko pogubonosna naložba zavedove imovine, in to tudi v obliki posojila.

Starostno zavarovanje nameščenecv ne spada v okvir starostnega zavarovanja delavcev. Ze višina premije in rentne razlike v razmerah obeh slojev, njihovih družinskih članov, stalnosti nameščenja itd., ustvarjajo popolnoma nove proračune, o katerih vodila lahko samo dva popolnoma ločena zavoda pravilen račun.

Prosimo gospoda ministra, da blagovoli upoštevati novi predlog zakona s čimprejšnjo

veljavnostjo za Slovenijo in Dalmacijo, za druge pokrajine naše države pa stopnjema po posameznih, za starostno zavarovanje nameščenecv že godnih pokrajinah ali nameščen-skih strokah.

Čestitka ministra za socialno politiko.

Zastopnik ministra za socialno politiko dr. Tujkovič je sporočil čestitke v imenu od-sotnega ministra dr. Drinkoviča. Pokojninski zavod predstavlja celo vrsto let dela in želja ministrstva je, da se razvija še dalje v vzgled še ostalim pokrajinam države.

Čestitke ostalih zastopnikov.

Dr. Andrejka je naglašal, da spada v gotovih čezirih Pokojninski zavod pod ingerenco velikega župana, da pa je vladala med obema vedno velika harmonija.

Oblastni komisar dr. Marko Natlačen je v svoji čestitki omenjal velike socialne naloge, ki jih vrši Pokojninski zavod.

Oblastna samouprava in občine imajo težko breme: skrb za uboge in sirote. Če Pokojninski zavod s prisilno štednjo skrbi mnogim za starost, zmanjšuje budo in s tem lajša bremena samoupravnim oblastem.

Predsednik Zbornice TOI g. Jelačin je naglašal v svoji čestitki vzorno gospodarstvo v Pokojninskem zavodu, ki je lahko v vzor marsikakemu drugemu gospodarstvu z javnim denarjem. Podčrtal je solidarnost, ki je v Pokojninskem zavodu vladala med delodajalci in delojemalci in zagotavljal pripravljenost delodajalcev za podporo tej instituciji. Zelo energično je nastopal govornik proti temu, da bi Pokojninski zavod razširil svoje delovanje na druge pokrajine v državi, ki naj si osnujejo lastne Pokojninske zavode.

Predsednik OUZD g. Krek je izrekel svoje čestitke Pokojninskemu zavodu v imenu sordne socialne institucije. Usoda Pokojninskega zavoda je ozko zvezana z usodo OUZD. Srečno naključje bo nanese, da bo letos slavil svojo štiridesetletnico tudi OUZD oziroma delavsko bolniško zavarovanje in že danes vabi gg. zastopnike na ta jubilej. Tako bodo imeli priliko tekom enega meseca, pregledati in prepričati se o socialnem delu naših dveh najvažnejših socialnih institucij. Če je že med delodajalci tako živa zavest o potrebi starostnega zavarovanja, koliko bolj živa mora biti ta zavest tudi med delojemalci. Tudi delavce čuti to potrebo. Saj je miren in zadovoljen delavec najbolj sigurna podlaga za družbo in njen prospek.

Predsednik Delavske zbornice g. Čobal izrazi svoje čestitke z željo, da pridejo tudi delavci nekeč do splošnega starostnega in invalidnega zavarovanja.

G. Tavčar v imenu ljubljanske občine omenja veliko delo, ki ga je izvršil Pokojninski zavod za omiljenje stanovanjske bede.

Delegat Donadini iz Splita izjavlja, da imajo Dalmatinci polno upanje v slovensko upravo Pokojninskega zavoda, ki se je pod dosedanjim vodstvom tako srečno in krasno razvijal.

Pokojninskemu zavodu je v daljšem govoru čestital še glavni tajnik zbornice TOI dr. Windischer.

Delegat Pintar predlaga, naj se ob desetletnem jubileju Pokojninskega zavoda da dejansko priznanje tudi uradništvu v obliki enkratne mesečne plače. Podpredsednik Lovšin pa predlaga, naj se Pokojninski zavod spomni tudi svojih rentnikov ter jim nakaže še enkratno mesečno rento. Oba predloga sta bila sprejeta in je bilo načelstvo pooblašeno, naj najde kritje.

Slovesnost je zaključil predsednik g. Vrtovec, ki se je najpoprej še zahvalil delegatom in vsem zastopnikom, zlasti pa načelniku dr. Tujkoviču, in izrazil trdno vero, da bo ta tolažil ministru vse želje zborovalcev in vsega privatnega nameščenstva Slovenije in Dalmacije.

Zvečer ob 8 se je vršil banket.

Angleški opomin Bolgarski

Pariz, 8. sept. (AA.) »Temps« objavlja uvodnik, v katerem komentira razmerje med Jugoslavijo in Bolgarsko ter pravi, da je Jugoslavija po pravici vznemirjena zaradi neprestanih vpadov in akcij UMRO. Na bolgarski vladi bi bilo, da enkrat prepreči te ne prestane provokacije.

Članek min. Marinkovića

London, 8. sept. (AA.) »Sunday Review« objavlja članek jugoslovanskega ministra zunanjih poslov dr. Voje Marinkovića o Jugoslaviji in miru. Dr. Marinkovič pojasnjuje v tem članku skupnost interesov, ki vežejo Jugoslavijo z Veliko Britanijo ter kulturne in gospodarske stike med obema državama. Kar se tiče reševanja poveljnih problemov, je Jugoslavija z vsem srcem za miroljubna prizadevanja zapadnih velesil. Jugoslavija spremlja delo Društva narodov z iskrenimi simpatijami, v čegar ideale veruje prejkoslej čvrsto.

Naša mornarica se spopolnjuje

Hamburg, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Nemška ladjedelnica v Hamburgu je zgradila za Jugoslavijo na račun reparacij plavajoč dok s tenderjem za potapljanje. Dok ima nosilno sposobnost 7000 ton. Dok je bil poslan v neko jugoslovansko pristanišče v Jadranskem morju, kjer ga bodo sestavili.

Skopljski židje protestirajo

Skopje, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Danes ob 10 dopoldne so imeli skopljski židi protestno zborovanje povodom dogodkov v Palestini. Na zborovanju so sprejeli resolucijo, ki so jo izročili angleškemu konzulu v Skoplju in zahtevajo v njej, da Anglija zaščiti židovske interese v Palestini.

Železniška nesreča

Bela Palanka, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Na progi Niš—Piroć se je pripetila v bližini postaje Bela Palanka železniška nesreča. Mešani vlak št. 137 je trčil v osebni vlak, ki je vozil proti Piroću. Lokomotiva in dva vagona sta uničena, trije potniki pa so težko ranjeni.

Samomor ravnatelja novosadske posojilnice

Belgrad, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Danes ob 11 ponoči je izvršil samomor ravnatelj novosadske posojilnice Toma Bajič. Pri postaji Knjaževac je skočil z vlaka in ostal na mestu mrtav. Kot vzrok njegovega samomora navajajo polom novosadske hranilnice. Mariborska nedelja.

Poincare bo drugič operiran

Pariz, 8. sept. (AA.) Včeraj je Poincareja pregledal zdravniški konzilij sestojč iz treh uglednih pariških zdravnikov. Konzilij je ugotovil, da je prenehalo nabiranje krvi v pljučih bolnika in da je njegovo stanje zadovoljivo. Poincare bo v drugič operiran začet kom oktobra. Bolnik mora po nasvetu zdravnikov ostati v postelji, sme pa sprejemati obiske.

Atentat na fašističnega poslanca

Rim, 8. sept. (AA.) O včerajšnjem političnem atentatu v Trstu se doznajajo naslednje podrobnosti. Atentat je bil izvršen sredi belega dne na narodnega poslanca G. Domeniginija. Atentator je rodom iz južne Italije in je skušal pogoditi poslanca Domeniginija z več strelji iz revolverja, ki pa so šli mimo. Par pasantov je bilo lažje ranjenih. Poslanec Domenigini je predsednik fašistovskih organizacij v Trstu. Sodi se, da je bil atentat izvršen iz politične osvete.

Kitajci obstreljujejo ruske postojanke

Moskva, 8. septembra. (AA.) Tas poroča iz Blagovščenskega, da so kitajske čete znova začele obstreljevati pozicije sovjetske vojske. Tudi prebivalstvo je ponovno obstreljevalo ruske parnike.

Jubilej narodnih železničarjev

Ljubljana, 8. septembra.

Danes in včeraj so se zbrali v Ljubljani zastopniki Oblastnih odborov združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, da s svojimi ljubljanskimi tovariši proslave dvajsetletnico njih organizacije ter blagoslovitve nove društvene zastave. Snoči se je po mestu vršila bakljada in nato akademija v Unionu, o čemur je poročal že »Slovenec«, danes pa je bilo v Unionu zborovanje in razvijanje prapora. Slavlja so se udeležili tudi zastopniki čeških železničarjev.

Zborovanje je otvoril predsednik Jug, ki je v nagovoru zlasti toplo pozdravil češke goste, potem vl. taj. Svetka, ki je zastopal vel. župana, Čedo Jovanoviča kot zastopnika vojske, obl. komisarja dr. Natlačena ter druge odlične goste.

V svojem nagovoru je predsednik Jug poudarjal, da velja današnje zborovanje spominu na prehojeno dvajsetletno pot, vsem žrtvam a tudi vsem uspehom; velja pa obenem kot smernica in bodrilno za naprej. Potrebno je, da se bodrimo, da še bolj strnemo svoje vrste, da složno nastopimo pot v bodočnost, za dobrobit vseh jugoslovanskih železničarjev.

Tovariš Škrjanec je nato podal zgodovino železničarske organizacije. Ustanovljena je bila v Trstu, bila nato priključena k organizaciji čeških železničarjev, s katerimi je skupno vodila borbo za pravice slovenskih železničarjev. Kmalu je postalo društvo samostojna organizacija vseh jugoslovanskih železničarjev. Nov val navdušenja nas je objel. Sleheri nedeljo so se sestajali odbori, so se vršili sestanki, zbori, povsod je primanjkovalo govornikov. L. 1910. je bila ustanovljena Liga slovenskih železničarjev, ki sta jo tvorili po dve poljski, dve češki in dve jugoslovanski organizaciji. L. 1911. je prvič izšel »Jugoslovanski železničar«, obenem se je začelo s sistematičnim delom za gospodarsko in socialno korist članov. Priporili smo si pragmatiko, boljše plače, ki so bile 40—50 odstot. višje kot danes, naš položaj se je uvrstil. Med vojno je zveza prenehala s svojim delovanjem, ker bi bila sicer razpuščena.

Vojna je minila in zopet smo stopili v razvijati vrsti na plan. Domovina se ima v največji meri zahvaliti ravno železničarjem, da razkropljena armada ni opustošila slovenskih domov. Letos smo prišli v dvajseto leto svojega obstoja in uverjen sem, da se bo upoštevalo naše trudopolno delo. Obljubimo si ob tem prazniku, ko bo prvič zaplapolal naš novi prapor, da bomo šli s podvojeno silo in s skupnimi močmi na delo za našo organizacijo.

Potem je govoril še tov. Deržič o razvoju organizacije po prevratu. Prvi občni zbor se je vršil v Unionu, ki je izvolil novo vodstvo in sklenil, da se prenese sedež zveze iz Trsta v Ljubljano. Od tu se je širila naša misel po vsej Jugoslaviji, dobili smo stik z Zagrebom, potem še z Beogradom. Govornik se je nadalje bavil z razmerami po prevratu, ko so na najvišjih položajih železniške uprave sedeli tuji in nam domačinom rezali krh. Sledila je stavka v Primorju, ki je vrgla sem čez mejo številne slovenske, od Italijanov odpuščene železničarje. Nova in nova razočaranja so prišla nad nas, strokovna borba je rasla, imeli smo vsepovsod polne roke dela. Razvijali smo se, tekla so leta, sledila so preganjanja, premeščanja, partizanstvo — vse zato, ker smo rekli, naj vlada na jugoslovanskih železnicah pravica in zakon.

Prišel je 6. januar in oddahnili smo se. Polagoma se svita tudi drugim, da je slovenski železničar res pošten, ki hoče delati, hoče in išče pa svoje pravice. Na slovenskih železnicah je promet najbolj vzoren, imamo najmanj nezgod in nesreč. To je naša bilanca, ko doživljamo dvajsetletnico svojega obstoja in ponosni smo na to. Da bi še dalje raste napredek in procvit našega stanu in jugoslovanske države.

Z zborovanja je bila odposlana Nj. Vel. kralju na Bled pozdravna brzojavka.

Nato je sledilo razvijanje zastave ter čestitke prisotnih zastopnikov oblasti. Zlasti lepo je čestital v imenu vojaštva g. polkovnik Čedo Jovanovič, ki je med drugim naglasil tesno skupnost, ki družijo vojsko in železničarje v obrambi naših državnih mej.

Opoldne je bilo zborovanje končano ter se je nato po mestu razvil sprevod s železničarsko godbo in z novim praporom na čelu.

Popoldne se je na Unionskem vrtu vršil koncert železničarske godbe ter veselica, ki je potekla v najlepšem redu.

Parnik se potopil

Helsingfors, 8. sept. (AA.) V bližini fammersforsa je potonil finski parobrod Kurru. Na ladji se je nahajalo kakih 100 potnikov, večina otroci. Ker so se potniki slučajno zbrali na eni strani, so se parnik naglasi in nato v 1 minuti potonil. Iz valov se je rešilo samo 23 oseb, od teh 3 osebe posadke in kapetan. Posadka je šla 12 moč.

Moskva, 8. sept. (AA.) Sovjetska vojna mornarica v Vzhodnem morju je odplula na svoje jesenske manevre.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, hladno in vetrovno.

Dva ukrajinska bombna atentata

Varšava, 8. sept. (AA.) Povodom otvoritve vzhodnega sejma je Lvov obiskala skupina francoskih parlamentarcev in nemških novinarjev. Ko sta se vračala z velesajma minist. Pjatkovsky in vojvoda Goluchovsky, je bila pred njiju avto vržena bomba. Atentator je po poreklu Ukrajinec in se piše Mihajlo Terebucki.

Varšava, 8. sept. (AA.) Snoči o pol 10 je bila vržena v prostore uprave Lvovskega sejma bomba. Bomba je priletela v prostore uprave skozi okno. Blagajnik Freud in več drugih uradnikov je bilo težko ranjenih.

Ta in današnji atentat na ministra Pjatkovskega sta delo Ukrajincev, ki so nezadovoljni s sedanjim stanjem v Poljski. V Lvovu vlada zaradi teh atentatov ogromno ogorčenje.

Varšava, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Včeraj je bila v Lvovu otvorena poljska vzhodna razstava, na kateri pa so bili izvršeni trije bombni atentati. Vsa poljska javnost očita te atentate ukrajinskim bojnim organizacijam v Galiciji. Ze zgodaj dopoldne je spustil na javni cesti neki ukrajinski omladinec zavoj z razstrelivom na mestu, kjer je kratko poprej šel mimo poljski trgovinski minister in Lvovski vojvoda. Atentator je bil lahko ranjen ter so ga aretirali. Nekoliko ur pozneje je nastal na glavnem kolodvoru v Lvovu požar, ki je napravil precejšnjo škodo. Končno je v večernih urah eksplodirala bomba v pisarni razstave, ki je uničila vso opravo in težko ranila enega nameščenca, lahko pa enega uradnika. Atentator je v temi izginil.

Rajhenburške slavnosti

Nad 10.000 udeležencev - Cerkevni koncert »Ljubljane«

Rajhenburg — slovenski Lurd, je bil včeraj priča izrednega dogodka. Na podlagi papeževga dekreta z dne 8. junija 1929 je lavantinski knezoškof dr. Andrej Karlin proglasil prekrasno cerkev lurske Marije za baziliko.

Ze v soboto dopoldne in popoldne so prihajale ogromne množice slovenskega in tudi hrvatskega ljudstva. Vsi vlaki so bili natrpano polni. Rajhenburg sam se je odel v praznično lice. Vse hiše so bile okrašene z zastavami in zelenjem. Zvečer so vsa domača društva priredila knezoškofu dr. Karlinu bakljado in serenado. Vršila se je tudi rimska procesija, katere se je udeležilo na tisoče ljudstva s prižganimi svečami v rokah. Pogled na to veličastno procesijo je bil nekaj nepozabnega.

V nedeljo dopoldne so množice ljudstva z vsakim trenutkom naraščale. Posebno mnogo ljudi je prišlo z mariborskimi in ljubljanskimi vlakom, s katerim se je pripeljalo tudi pevsko društvo »Ljubljana«. Ob desetih se je veličastna in prostrana cerkev napolnila do zadnjega kotička, najmanj dvakrat toliko ljudi, kot jih je šlo v cerkev, je pa moralo ostati zunaj. Prevzvišeni knezoškof dr. Karlin je ob obilni asistenci duhovščine — med drugimi so bili navzoči opat oo. trapistov Epalle, kanonika dr. Cukala in dr. Vrabec, častni kanonik in graditelj bazilike Jožef Cerjak, dekan iz Vidma Ivan Medveček itd. — blagoslovil ogromne nove orgle in krasno zastavo dekliške Marijine družbe. Nato je imel škof dr. Karlin na zbrane vernike lep nagovor, med katerim je prebral papeževsko pismo, s katerim se veličastna cerkev lurske Marije proglašala za baziliko. Sledila je sv. maša, med katero je krasno in res umetniško prepeval pevski zbor »Ljubljana« pod taktirko dr. A. Dolinarja, na orgle pa je igral naš priznani mojster St. Premrl.

Praznik blaženega Janeza Bosca

Velik praznik je bil včeraj na Rakovniku. Na desetisoče ljudi je proslavilo praznik bl. Janeza Bosca. Ze včeraj ves dan so prihajali romarji in premolili v cerkvi vso noč. Natrpano polna cerkev jih je bila, vsak sedež je bil zaseden, tudi po dvorišču je vso noč mrgolelo ljudstva. Snoči od 11 do polnoči je bila ura molitve; govoril je salezijanec dr. Blatnik.

Ob pol 10 je bila slovesna pontifikalna sveta maša, katero je bral preč. g. škof Tomažič iz Maribora, ki je tudi pridigal zbranim trumam vernega ljudstva.

Neprestano so ljudje prihajali in odhajali, po Dolenjski cesti je vse dopoldne živahno valovalo. Ob pol 12 dopoldne je bil shod salezijanskega sotrudištva na prostem, v prijetnem senčnem gaju pred lursko kapelico.

Nadve poorečena in res prisrčna in ganljiva je bila današnja popoldanska procesija

Kongres zastopnikov gospodarstva

Belgrad, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Danes ob 10 dopoldne so otvorili v dvorani belgrajske univerze sedmi kongres zastopnikov vseh gospodarskih zbornic in organizacij iz države. Zborovanju je predsedoval Milutin Stanojevič, predsednik trgovske zbornice. V svojem pozdravnem govoru je poudaril, da predstavniki vsega našega gospodarstva neumorno delajo na zboljšanju naših gospodarskih razmer, za dosego tega uspeha pa je potrebno čim tesnejše sodelovanje med vlado in gospodarskimi zbornicami ter organizacijami. Zborovalci so nato poslali brzojaven pozdrav Nj. Vel. kralju na Bled.

Nato je povzel besedo tajnik industrijske zbornice Dragan Milčević, ki je poročal o uspehih, ki so se dosegli z ozirom na lansko leto sklenjene resolucije. Za njim je podal poročilo o naši uvozni in izvozni trgovini Stanojevič, ki je omenil, da je bilo na lanskem kongresu predvideno, da se bo izvozilo od 1. septembra 1928 do 31. avgusta 1929 iz naše države v vrednosti 6.985.600.000 Din, dočim je stvarno znašal izvoz za 85 milijonov manj. V istem razdobju pa je dosegel naš uvoz 7.782.124.000 Din, kar znači, da je uvoz za 882 milijonov večji od izvoza. *

Telovadba Orlov.

Ob 2 pop. se je vršila v proslavo 20 letnice obstoja Orla javna telovadba, kateri je prisostvovala ogromna množica ljudi, med njimi tudi knezoškof dr. Karlin s spremstvom. Vsi so z velikim zanimanjem sledili krasnim izvajanjem Orlov in Orlic. Vsi nastopi so brez pretiravanja v vsakem oziru popolnoma uspehi.

Ob pol štirih pop. se je v prostrani baziliki, ki je bila do zadnjega kotička nabito polna — bilo je navzočih gostov nad 4000 ljudi — vršil cerkv. koncert pevskega društva »Ljubljana« pod vodstvom pevovodje g. prof. dr. A. Dolinarja. Vse točke sporeda so bile kar nadovršeneje izvedene. Pet orgelskih točk, ki jih je izvajal g. stolni kapelnik svetnik Premrl, so pokazale moč in prožnost orjaškega orgelskega instrumenta. Med koncertom nastopajoči solisti g. Gostič, gdč. Gerlovičeva in gdč. Pirčeva so bili z največjim zadovoljstvom sprejeti. Zlasti ruske cerkvene pesmi so bile pri navzočih pravoslavnih bratih navdušeno sprejete.

Samo okrog 50 cerkva na širnem katoliškem svetu je, ki uživa čast bazilike in njim se je včeraj pridružil mogočna cerkev lurske Marije v Rajhenburgu, v slovenskem Lurdu. To izredno čast je slovensko verno ljudstvo dobro precenilo in s svojo ogromno udeležbo pokazalo, da bo ostala nova bazilika vedno v srcu naroda.

na Rakovniku. Udeležilo se je veliko število vernikov, zlasti pobožnih žensk in članic Marijinih družb z zastavami. Igrala je godba bivših salezijanskih gojencev in polna vojaška godba. Najsvetejše je v procesiji nosil mariborski škof dr. Tomažič. V procesiji so nosili tudi kip blaženega Janeza Bosca, katerega je spremljala častna straža s helebardami. Ves čas je slovesno ubrano zvonjenje povečevalo slovesnost procesije.

Po procesiji je podelil škof dr. Tomažič množici pred cerkvijo blagoslov. Nato je sledilo darovanje ter pridiga škofa dr. Rožmana o življenju in čednostih blaženega Janeza Bosca.

Verno ljudstvo se je do večera z Rakovnika razšlo. Promet proti mestu, zlasti proti kolodvorom je bil silen, pomnoženi tramvaji so ga komaj zmagovali.

Boj za šahovsko prvenstvo

V Wiesbadenu se je pričel v petek boj med Aljehinom in Bogoljubovom za naslov svetovnega prvaka v šahu. Zmagata tisti, ki od 30 odigranih partij dobi 15 in pol točke ali pa kot prvi šest partij. Splošno vsi napovedujejo zmago Aljehinu, ki se je na turnirjih izkazal kot močnejši. Bogoljubov pa je silno samozavesten in kljub težkemu neuspehu v Karlovih Varih pravi, da bo Aljehina premagal. Ali že začetek matcha je moral precej omajati Bogoljubovo samozavest, kajti takoj prvo partijo je dobil Aljehin gladko že v 26. potezah.

Druga partija se je odigrala v soboto. Bogoljubov je otvoril igro z damskim kmetom, Aljehin pa se je zagovarjal indijsko. Sredi igre je po mnogih peripetijah nastala remis-pozicija. Tedaj pa je vzel Bogoljubov od Aljehina ponujenega kmeta, nakar je prišel v težko stisko. Partija je bila prekinjena, a je Aljehinova pozicija sigurno boljša. Nekaj možnosti pa je še za Bogoljubova, da iztolče remis.

Wiesbaden, 8. sept. (Tel. »Slov. L.«) Danes se je med Bogoljubovom in Aljehinom nadaljevala včeraj prekinjena igra. Bogoljubov je bil že v zelo slabem položaju, a je končno našel izhod, tako da je igra po 51. potezi ostala remis.

Budimpeštanski šahovski turnir. Odigrano je bilo že šesto kolo in je stanje po 6. kolu to-le: Capablanca 5½, Rubinstein 4½, Tartakover 4, Canal 3½, Vajda 3 (1), Thomas Havasi, Monticelli 3, Perzpiorka 2½ (1), Bosch, Prokeš 2, Steiner 1½ (1), Brinckmann 1½, Colle 1 (1).

Mariborska nedelja

Maribor, 8. septembra.

Današnja nedelja se je vršila v znamenju vsedravnih strelskih tekem, kongresa Jugoslovanske gozdarske zveze ter otvoritve avtomatske telefonske centrale. Mnogi hišni posestniki so na poziv župana razobesili narodne in državne zastave. Običajni nedeljski dogodki so stopili popolnoma v ozadje.

Vsederavne strelske tekme.

Na radvanjakem strelišču se je nadaljevalo nagradno streljanje, v čemer so zlasti pokazali svojo izvežbanost strelci-tekmovalci iz Srbije, zlasti iz Kragujevca.

Kongres Jugoslovanske gozdarske zveze. se je vršil v lepo okrašen Unionski dvorani in je v vseh ozirom odlično uspel. Otvoril ga je podpredsednik Jugoslovanske gozdarske zveze ing. Milan Lenarčič ter pozdravil vse navzoče zborovalce, zlasti civilnih in vojaških oblasti.

Nato je sledil referat inž. Urbasa, ki je z globokim strokovnim znanjem razgrnil v svojem predavanju o gozdovih in njihovem socialnem pomenu v mariborski oblasti vse aktualne probleme gozdarstva v naši oblasti. Ing. Perušič, gozdarski ravnatelj iz Ogulina pa je predaval o gozdarskem gospodarstvu v zapadni Hrvatski. Pri popoldanskem zborovanju so posamezne sekcije podale poročila. Pri slučajnostih pa so razpravljali o najaktualnejših vprašanjih naše gozdarske politike, o stanovskih interesih ter gozdarskem. Ob zaključku so bile sprejete tudi nekatere resolucije, ki se tičejo predvsem nameščenja inozemcev v gozdarski stroki ter ustanovitve gozdarske šole v Mariboru. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen stari odbor Jugoslovanske gozdarske zveze. Tekom jutrišnjega dne se podajo gostje na izlet v Falo in Ruše, kjer si bodo ogledali elektrarno in tovarno za dušik.

Otvoritev avtomatske tel. centrale.

V lepo okrašen centralni dvorani na tukajšnji glavni pošti se je zbralo k otvoritvi avtomatske telefonske centrale lepo število občanov. Otvoritveni pozdravni govor je imel poštni ravnatelj iz Ljubljane dr. Gregorič, ki je najprej pozdravil vse navzoče predstavnike oblasti in se zahvalil vsem, ki so pripomogli k uresničitvi ideje avtomatske telefonske centrale v Mariboru. Za njim so govorili: načelnik tehničnega oddelka oblastne pošte uprave v Ljubljani ing. Kolarič, načelnik tukajšnje tehnične sekcije Bračko, ki je podal zgodovino vseh naporov in želji, ki so bile potrebne, da je prišlo do montaže avtomatske telefonske centrale, mestni župan dr. Juvan, vladni svetnik dr. Pfeifer kot zastopnik velikega župana, ravnatelj oblastnih uradov Ivan Gračner in drugi.

Govorniki so zlasti poudarjali zasluge vseh činiteljev, ki so pripomogli k temu, da se je mogla otvoriti avtomatska telefonska centrala v Mariboru, zlasti velike zasluge imajo za to dr. Šuperina, vsuč. prof. ing. Osana ter šef tukajšnjega oddelka Bračko. Nato so si gostje ogledali obe centrali ter klet, kjer se nahajajo akumulatorske baterije. Opoldne pa se je v tukajšnji kazinski dvorani vršil banket. Na banketu je mestni župan dr. Juvan napil Nj. Vel. kralju Aleksandru, nakar so spregovorili še ravnatelj ljubljanskega poštnega ravnateljstva dr. Gregorič, glavni gozdar, ravnatelj inž. Cmelik in inž. Kolarič.

Policijska kronika

ne beleži važnejših dogodkov, pač pa našteva nezgodna kronika sledeče slučaje: 22letni pomočnik Alojz Bubin iz Tezna je po nesrečnem naključju prišel v dotiko z električnim tokom in padel nezavesten na tla. Skoro istočasno je 19letni natak Lambert Tavčar padel z motornege kolesa in dobil precejšnje notranje poškodbe. 26letni slikarski pomočnik Matija Lesnik je dobil pri tekmi Maribor-Rapid pri padcu rane na obeh kolenih, na vogalu Aleksandrove ceste in Kopalske ulice pa je avto kneza Windischgrätza tresel v kolo zasebnega nameščenca Josipa Kavčiča, ki je dobil težke notranje poškodbe. V vseh štirih slučajih je interveniral rešilni oddelek.

Rekordna nedelja na velesajmski razstavi

Ljubljanci imajo že vkoreninjeno navado, da v največjem številu navale na sejem predzadnji dan. Na razstavišču je vladala včeraj ves dan gneča. Po približni cenitvi velesajmske urada je včeraj obiskalo razstavo nad 20.000 ljudi. Vsega skupaj pa jih je obiskalo to razstavo približno 100.000.

Tudi včeraj je šla kupčija prav dobro. Počežani so se pred vsem zanimali za gospodarske stroje, šle pa so dobro tudi razne male novosti: pletenine, pohištvo, zlasti pa godala. Kupovalci so se zanimali predvsem za harmonike in kitare.

Tekma harmonikarjev.

Glavno zanimanje podeželskega občinstva in seveda tudi Ljubljancev je včeraj veljalo tekmi harmonikarjev. Uspeh je bil nepričakovan. K tekmi se je priglasilo nič manj kot 96 igralcev. Imponirali so malčki v starosti do kvečjemu 9 let. Med temi sta bili tudi dve deklici. Enako ni med odraslimi tekmovalci manjkalo žensk.

Rezultati tekme so: Med mladino so odnesli prve nagrade: 1. 9letni Leopold Kudler iz Drenovega griča, 2. Tonček Rakar iz Litje, 3. Jožica Prevalnik 4. Felician Justin, 5. Mirko Remškar, 6. Anica Umek, 7. Martin Praprotnik.

V tekmi s kromatičnimi harmonikami: V skupini začetnikov: 1. Josipina Strnad (ameriška Slovenka), 2. Martin Malovrh.

Diatonična harmonika (lažja skupina): 1. Josip Omahen; 2. Marija Bertonec; 3. Slavko Loboda; 4. Franc Pristavec; 5. Anton Zalar; 6. Janez Rihtarič.

Diatonična harmonika (težja skupina): Izven konkurence Avgust Stanko, Tekmovalci: 1. dr. Schweiger, zdravnik; 2. Zabukovec; 3. Frančekovič; 4. Magister.

Izdelovalci harmonik: 1. Robert Lubas; 2. Jože Fleiss.

Profesionalci: 1. Josip Pillich, Maribor. Kromatična harmonika (težja skupina): 1. Vladimir Prinčič; 2. Franc Osteršek; 3. Franc Metelko; 4. Edward Kovač; 5. Anton Herman.

Tekmovalci so bile ob 7 razdeljene nagrade in diplome.

Strokovno društvo tobačnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani ima svoj letni redni občni zbor v sredo dne 11. septembra 1929 ob pol 3 popoldne v Rekodelskem domu, Komenškega ulica 12, z običajnim dnevnim redom. Opominjamo, da je to društvo včlanjeno v Jugoslovanski strokovni zvezi, Vabi odbor,

Sport

Haseña Concordia:Atena 13:6 (5:3).

Gostujoča družina je svoj sloves z večerjajo igro dočela potrdila. Gosti hitro, enostavno igrati, kombinirano precejno brez nepotrebnega zadrževanja žoge. Igralke so dobro vigrane. Napad je najboljši del moštva. To velja zlasti za obe Tonkovičevi, ki sta si znali vedno napraviti prostor pred golom za lepe strela. Atena s svojo igro ni posebno ugajala. Manjka skupne igre. Tudi desna krilka ni bila vedno na mestu. Slab, neviran napad in nesigurne krilke so zakrivila poraz, ki je po poteku igre previsoko izražen.

Concordia:Primorje 3:0 (1:0).

Po dolgem času je bila večerj Concordia gost enega naših klubov. Topot je gostoval proti pravku Primorju. Concordia velja za eno najboljših moštev Zagreba, njeni uspehi v inozemstvu so jo pa dvignili med prva moštva v državi. S svojo igro proti Primorju je ta sloves le deloma potrdila, kljub včasih preostri igri Primorja. Posamezni igralci Concordije so s svojimi trki naravnost frapirali. V pogledu skupne igre so Primorje precej prekašali. Napad je preveč kombiniral in s tem zamudil precej prilik in bi bil, da se je več streljalo, rezultat boljko večji. Primorje ni podalo ravno najboljša igre, zlasti vsled preostre igre za napad.

Rakovnik:Ilirija 7:3 (3:1).

Rakovnik se od igre do igre boljše, je zmago popolnoma zaslužil. Tekmi je prisostvovalo veliko število romarjev, ki so z zanimanjem in smehom sledili tekmi.

Jugoslavija-Gradjanski 4:0

Belgrad, 8. sept. (Tel. Sl. L.) Pri današnji tekmi za državno prvenstvo je zmagala Jugoslavija proti Gradjanskemu s 4:0. Rezultat prvega polčasa je 1:0. Tekmi je prisostvovalo 7000 ljudi. V predigri je rezerva BSK premagala rezervo Jugoslavije s 3:1.

Veliki Bečkerek, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Tekma BSK proti Obiliču je končala z rezultatom 5:4 za BSK. Prvi polčas 2:0.

Madjarska-

Češkoslovaška 1:1

Praga, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) V boju za dr. Švehlovo darilo je v mednarodni nogometni tekmi med Češkoslovaško in Madjarsko končala igra z 1:1 (1:0). Med igro so se dogajali veliki škandali radi napetih razmer med Češkoslovaško in Madjari. Češkoslovaška nogometna zveza je že prejšnji večer opominjala občinstvo k zmernosti, da ne bi trpel dobri glas praškega sportnega občinstva. Vendar pa je bil opomin brezuspešen. Pri igri se niso razvile v visoki meri samo sportne sriasti, temveč je nastopila tudi politična napetost. Pri tem se je v teku igre tudi pokazalo, da bi eventualno Madjari lahko dosegli srednjeevropsko darilo, ki ga je ustanovil bivši ministrski predsednik Švehla. Igra se je začela v divjem tempu in se je igrala silno ostro, vendar pa je ostala še dostojna. V drugi polovici pa je prišlo do škandalov, ki bodo najbrže povzročili, da se bodo prekinili nogometni odnosi med Češkoslovaško in Madjarsko. Najprej sta se spopadla češki igralec Kada in madjarski igralec Tursay, tako da je Kada padel na tla. Nato je češki igralec Burger z nogu brcnil Tursaya, ta pa je sunil Burgerja z glavo v obraz, tako da je padel na tla. Nastal je nato pretep in policija je bila prisiljena, da bi napravila mir. Šele po dolgem času se je posrečilo stranke pomiriti in so morali Madjari zapustiti igrišče. Po daljših pogajanjih so Madjari zopet nastopili, občinstvo pa je prisililo vodstvo igre, da Tursay ni več nastopil. Madjari so potem dobro igrali in končno dosegli izravnavo s Čehi, tako da je igra ostala neodločena. Po končani igri so

Madjari zapustili prostor v spremstvu policije. Sodnik je bil Švicar Ruoff, ki se je bil oddahnil, ko je bila igra končana. Gledalec je bilo 30.000.

Druge zunanje tekme

Dunaj, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Admir-Hakoah 3:0 (2:0). 11.000 gledalcev. Vienna—WAC 2:1 (0:1). Herta—Wacker 2:2 (2:1). Rapid—Florisdorf 1:1 (0:0). 16.000 gledalcev.

Austria—Nicholson 5:1 (2:0). Budimpešta, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Budapest—Buda XXXIII. 4:3 (2:1). Hungaria—Kispest 5:1 (1:1). Dunaj, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Na današnjem mednarodnem teku okoli dunajskega ringa v dolgosti nad 5 km je bil prvi zmagovalac Čeh Kostjak od Moravske Slavije, ki je potreboval 17 minut 19 sek. Drugi je bil Helber iz Stuttgarta 30 m za njim. Tretji pa je bil Szerbmac iz Budimpešte.

Varšava, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Drugi dan mednarodnih lahkoatletskih tekem Akd. sportne zveze v Varšavi je imel Nurmi težek boj. V teku 4 angl. milj pa je končno ostal zmagovalac v času 19'35", dasi radi neugodnega vetra ni dosegel lanskega rekorda 19:15.6. Drugo mesto je dosegel Poljak Potkiewicz z 19:41.7, dasi je večerj premagal Nurmija v teku 3000 m.

Mednarodna tekma motornih vozil.

Salsburg, 8. sept. (Tel. »Sl. L.«) Ob zelo lepem vremenu se je vršila danes pred 15.000 gledalci prva mednarodna tekma motornih vozil na Gaisbergu v dolgosti 11.9 km. Pri motornih kolesih je bil prvi Walla z Dunaja na »Sandinu« 8:18.9, hitrost na uro 85.85 km. V tekmi motornih koles s prikolico je bil prvi Herman Daimel z Dunaja na »Stiletu« 9:42, hitrost na uro 73.48 km. Pri tekmi sportnih avtomobilov je dosegel prvo mesto Maks grof Arco-Zinneberg iz Münchna na vozu »Mercedes Benze« v času 8:50.9, hitrost na uro 80.677 km. Pri dirkalnih avtih je dosegel prvo mesto princ Kristijan Lobkowitz na »Bugatti« v času 9:01, s hitrostjo na uro 78.185 km. Tekme so pokazale, da je Gaisberg popolnoma primeren za motorne sportne prireditve, ki so se srečno končale.

Ljubljanska nedelja

Na ljubljanskih ulicah je bilo večerj opaziti, da izletniška sezona polagoma popušča.

Policajska kronika je bila mrsava. Gostilničar Avgust Marenčič je prijavil, da so mu ukradli cigani 500 kg suhe detelje. — Delavcu Francu Artaču v Tesarski ulici je bil ukraden zabož obleke, vredne 2000 Din. — Posetnica Amalija Kere v Mali čolnarski ulici je prijavila, da ji je neznan osebno ukradla hranilno knjižico na 4000 Din. V knjižici je bilo 1100 Din v bankovcih. Tat pa v hranilnici ne bo mogel dvigniti denarja, ker je knjižica vinkulirana.

V ljubljansko bolnišnico je prepeljal v soboto pozno zvečer reševalni avto 13 letnega Venceslava Simončiča, čevljarkega vajenca v St. Rupertu na Dolenjskem. V petek je obital labolka in padel z jablane ter se s prsmi nasadil na plot. Poškodba je težja, ker si je rani prsno mreno. — Večerj popoldne je reševalni avto prepeljal iz Zg. Kašlja 6 letnega Borisa Družina, sina kurjaškega mojstra. Fantek je z roko razbil kozarec ter si prerezal žilo.

Pogreb pok. Herberta Brandta. Žalni sprevod se je ob 1/5 vil iz evangelijske cerkve med gostim špalirjem občinstva in zvokih žalnih ko-

račnic železniške godbe »Sloge« na evangelijsko pokopališče. V sprevodu, v katerem je bilo mnogo krasnih vencev, so stopali zelo številni znanci in prijatelji pokojnika.

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imajo drevi: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg. 9.

Tačo mimogrede

Pred dnevi sem bral v nekem slovenskem listu, da je vodilni balon »Grof Zeppelin« prevelil nad deset tisoč kilometrov! Ti re-vež! Koliko je moral siromak trpeti v nadležni sopari prošlih dni, predno je deset tisoč kilometrov prevelil. Od trgovskih hlapev kar vse ceri, kadar valijo petrolejske sode z vozov v skladišča, čeprav jih prevale komaj kakih deset. Ubogi Zeppelin je pa moral preveliti kar deset tisoč kilometrov! Sicer ni naianko povedano, ali je velil kilometre kakor koklja jajca, ali pa je valil sode iz kakšne dalmatinske kleti deset tisoč kilometrov daleč, toda to nič ne stori: prevelil je deset tisoč kilometrov in to je glavno. Kako prevelil, kaj je prevelil, zakaj je prevelil, to je za senzacionalne možgane čisto postranska stvar, glavno je, da je prevelil. Mogoče je prevelil špulo, na katero je bilo namotanih 10.000 kilometrov žice za elektrifikacijo kranjske dežele z Ljubljano vred ali karkoli i samo da je prevelil in da ni preletel.

V tehniki ga v Ljubljani sploh pihnemo. Neki list, ki pravi, da je tudi slovenski, je poročal te dni, da je avtomobil pregalil neko kmetico na Dolenjskem. Tisto kmetico bi bil jaz silno rad poznal. To je morala biti široka in močnorasta ženska, da je bilo treba preko nje kar gazi! In tudi tisti avtomobil, ki je nesrečno žensko pregalil, je moral biti posebne vrste izdelek. Navadno imajo avtomobili kolesa. Ta avtomobil pa je moral imeti tudi noge, ker vsaj jaz še nikdar nisem slišal, da je kdo s kolesi koga pregalil, ampak gazi-mo sneg in blato z nogami. Važno vprašanje je seveda, koliko nog je imel tisti avtomobil. Dve kakor človek? Ali štiri kakor osel? Strašno bi bilo, če bi jih imel šest kakor muha, ker bi potem lahko ne samo gazi, ampak še po steklenih stenah plezal navpik in navzdol in počez — o, čudo nad čudo! In pa sitnosti, ki jih morajo imeti starejši zdravniki s pregaženimi ljudmi! Kako naj jih zdravijo? S po-voženim človekom se da še kaj napraviti — kako pa s pregaženim? Eno je gotovo — sa svečane povorke pregažen človek ni ved... Tudi povorke imamo namreč v Ljubljani.

Nekateri so svečane, druge so pa navadne. Kder ne ve, kaj je povorka, naj si jo ogleda morebiti na jesenskem sejmu, če jo imajo kod razstavljeno, ali pa naj pogleda šolarje, ko gredo iz šole ali pa v šolo. To so menda povorke, ampak natanko tega še ne vem. Včasih so hodile v šolo kar cele vrste otrok, dandanes je pa vse drugače. Mene žalosti ob pogledu na šolarje le to, da ne morem več ž njimi v šolo, da bi se še enkrat z bridkostjo učil vsega, kar se morajo učiti otroci, da bi potem še enkrat z velikim veseljem vse pozabil, kar sem se naučil, kajli vse pozabiti se pravi, vse odpustiti.

Dražba šestdesetnega avtomobila se vrši glasom sodnega edikta v Mozirju št. 106 dne 6. sept. ob pol 12. uri, na kar se interese opozarjajo.

Njiva ob Koroški cesti proti Kamnici še v mestnem območju, zelo pripravna za stavbno uporabo, 5913 m², na prodaj. Vprašati Vinar-ska ulica št. 25.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naša soproga, oz. mati in sestra, gospa

Ivana Kralj

v nedeljo, dne 8. sept. 1920 ob 6 zvečer mirno v Gospodu zaspala.

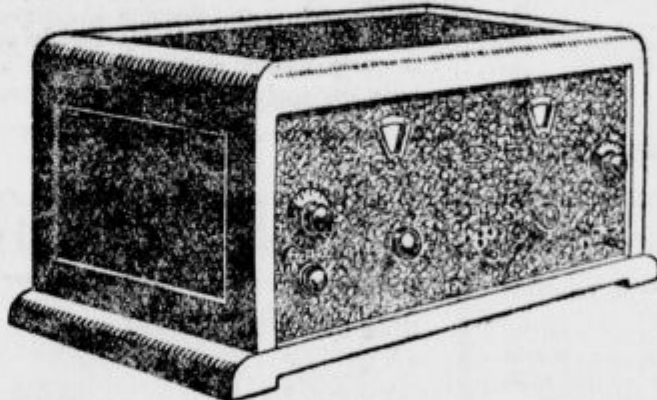
Pogreb nepozabne rajnice bo v torek, dne 10. t. m. ob pol 4 pop. iz hiše žalosti, Strelška ul. 5 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljublj., Joliet, III.-Maribor, 8. sept. 1920.

Anton Kralj, tajnik Zadr. zveze, so-prog. — Ivica, hči. — Marija Setina, sestra. — Jožef in Franc Leben, brata in ostali sorodniki.

Danes in jutri

si še lahko ogledate nove najmodernejshe aparate

na naši razstavi na velesejmu

paviljon „M“
levo pred češkim paviljonom

Radio Ljubljana, Miklošičeva c. 5

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

38

Gauvainu je bilo trideset let; imel je postavlo kot Herkules, oči kot prerok in smehljaj otroka. Ni kadil ne pil ne klet. Nosil je v vojski s seboj toaletni kovčeg, skrbno negoval svoje zobe, nohte in prekrasne kostanjeve lase ter pri vsakem oddihu na poti sam iztresal prah iz svoje od krogeji pre-luknjane stotniške suknje. Čeprav se je vsakokrat kot nor vrغل v bitko, ni bil še nikoli ranjen. Njegov nežen glas je umel osorno komandirati. Kadar je bilo treba v vetru, dežju ali snegu spati na tleh, je dajal dober zgled in položil svojo lepo glavo na kamen, tesno zavil v plašč. Bil je junaska in nedolžna duša. Če pa je držal sabljo v roki, se je ves izpremenil. Bil je kakor ženska, ki v borbi postaja strašna. Vrh tega je bil mislec in filozof, mlad modrijan.

V nezaslišani improvizaciji, ki se imenuje francoska revolucija, se je ta mladi mož takoj povzpел do vodilnega vojaškega mesta. Njegov odred, ki ga je bil on sam sestavil, je bil kakor rimska legija popolna armada v malem, s pehoto, konjenico, prednjo četo, pionirji, kopalci jarkov in gradilci mostov. In kakor je rimska legija imela katapulte, tako je njegov odred imel topove. Trije topovi z vprego so kolono ojačevali, ne da bi ovirali njeno podvižnost.

Tudi Lantenac je bil rojen poveljnik. Bil je celo nevarnejši od Gauvaina, ker je bil bolj razsoden in bolj predrzen. Pravi stari junaki so hladnejši od mladih, ker imajo svoje najlepše dni za seboj in so bolj predrzni, ker so bližje smrti. Kaj imajo še izgubiti? Tako malo! Odtod predrzne pa kljub temu dobro premišljene poteze Lantenaca. Vendar pa je v tem trdovratnem dvoboju med mladcem in starcem povečini odnesel zmago mladec. To je bilo bolj sreča ko drugo. Uspeh, tudi uspeh v strašnih stvareh, ljuti mladino. Zmaga ima na sebi nekaj vlačugarskega.

Lantenac je bil divji na Gauvaina; prvič, ker ga je Gauvain bil, drugič, ker je bil njegov nečak. Kaj mu je padlo v glavo temu smrkovcu, da je postal jakobinec! Ta Gauvain! Ta lopov! Njegov dedič, kajti marquis je bil brez otrok — njegov pranečak, skorajda njegov vnuk! »Le čakaj,« je govoril ded, »če te dobim, te ustrelim kot psa!«

Republika je imela vzrok, da se je zaradi Lantenaca vznemirjala. Lantenac je bil vojskovodja iz šole Friderika Velikega in je imel združiti veliko vojsko z malo. Ni maral vojske, razkropljene po grmčiju in gozdu, ki sovražnika sicer vznemirja, a ga ni vstanu poraziti. Četaško vojevanje ne vodi k cilju; začnjenja se z napadom na republiko in konča z oropanjem pošnega voza. Lantenac ni imel razumevanja za bre-tonski način vojske kakor sta jo vodila Rochejaquelin in Jean Chouan; hotel je resnično vojsko, ki se opira na vojaka, vstaja pa le uporablja. Kmetke tolpe so bile dobre za napad, zasede in iznenađenja, ker so se hitro zbrale in zopet hitro izginile ko voda, ki se na roki razteče na vse strani. Toda to ni prida za pravo vojsko, ki potrebuje uspehov in zato je Lantenac hotel tej semintja nihajoči in razblinjajoči se četaški vojski vstvariti trdno točko opore. Divjim armadam gozdov je bilo treba postaviti v stran redno armado, ki bi združevala, usmerjala in urejala gibanje kmetov. Globoka in strašna misel. Če bi jo Lantenac mogel izvesti, bi republika Vandeji nikoli ne bila odolela.

Toda kje vzeti redno vojsko? Kje vojakov, regimentov, gotovo armado? Samo v Angliji. To je bila fiksna ideja marquisa Lantenaca: omogočiti izkrcanje Angležev. Starec se ni pomišljal zagrešiti tako izdajo, kajti v njegovih, strankarsko zaslepljenih očeh to sploh ni bila izdaja. Bela kokarda je zakrivala angleški rdeči jopič. Lantenac je mislil samo eno: kako bi se polastil koččka obale, da jo izroči Pittu. Zato se je takoj vrغل na nezavarovani Dol. Kajti če je imel Dol, je bil njegov hrib, kdor je pa bil gospodar hriba, je imel obal.

Kraj je bil dobro izbran. Baterija na dolskem hribu je lahko zadrževala francosko brodoge iz Lancala, da se ni preveč približalo in moralo pustiti svoboden prostor Angležem za izkrcanje na obal od mesta Ras-sur-Couesnon do Saint-Méloir-des-Ordes. Da zasigura temu odločilnemu udarcu uspeh, je Lantenac vzel s seboj nad šesttisoč mož, najboljša, kar jih je imel; vrh tega deset lahkih topov ter en osem-funtovski in en štirifuntovski možnar. Hotel je postaviti na hrib močno baterijo, dobro vedoč, da ima tisoč strelav iz deset topov večji učinek nego tisoč-petsto strelav iz pet topov.

Uspeh se je zdel gotov. Druga se ni bilo bati ko Gauvaina z njegovimi tisočpetsto možmi iz smeri Avrancha in Léchella iz smeri Dinana. Léchella je sicer imel petindvajsettisoč mož, bi je pa oddaljen dobrih dvajset milj. Lantenac je bil napram Léchelli z njegovim velikim številom moštva zavarovan po veliki razdalji, Gauvainov odred, ki je bil sicer blizu, pa je bil zelo maloštevilčen. K temu pride okolnost, da je bil Léchelle popolnoma nesposoben in je po-zneje pustil svojih petindvajset tisoč mož poklati na ravnini Oroix-Bataille — poraz, ki ga je stal življenje, ker je bil primoran, da se sam ustrelil.

Lantenac se je zategadelj čutil popolnoma varnega. Hitro in brez vseh ceremonij je vkorakal v Dol. Marquisa Lantenaca je poznala že vsa Francija po njegovi neusmiljeni krutosti. Zato nihče niti po-skušal ni, da bi se branil. Prestrašeni prebivalci so se zaprli v svoje hiše in zabarikadirali vrata. Šest-tisoč vandejskih kmetov se je nastanilo v mesto v pravem kmetemskem neredu, brez konačarja, brez nakazanih ležišč. Bilo je kakor na sejmu. Vsak se je vlegel, kamor se mu je zdelo. Nekateri so kuhali na prostem, drugi so se porazkropili po cerkvah in za-menjali puške z rožnim vencem. Lantenac z nekate-rimi oficirji je šel takoj na ogled na hrib; za namest-nika je določil Gouge-le-Bruanta.

* Quartiermarchen.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagarad, Hči CESARJA MONTEZUME. 32 Din., vez. 42 Din. — 27. zvezek: Pregej, OTROCI SONČNA. 24 Din., vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagarad, KLEOPATRA. 28 Din., vez. 40 Din. — 29. zvezek: Svinček, IZPOD GOLICE. 30 Din., vez. 42 Din. — 30. zvezek: Senkewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din., vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZOUBLJEN SVET (The Lost World). Roman (s slikami). 24 Din., vez. 32 Din.

Inserirajte v „Slov. listu!“

Zidarska dela

nove stavbe in vsa hišna popravila izvršuje strokovno in po primerno nizki ceni
Stavbno podjetje **IVAN VIZINTIN**
LJUBLJANA :: Močnikova ulica št. 13.

Rabim večjo množino

kostanj. drv za tanin in smrekovo skorjo

ter plačam najboljšo dnevno ceno. — Iščem nakupovalce proti proviziji.

ERNEST MARINC, Celje, Zrinskega ul. 4.
Telefon interurb. 136. Telefon interurb. 136.

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinjšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. „**Tribuna**“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Zvonarna in železolivarna, St. Vid n. Ljubljano

Solidna posrežba! Zahtevajte ponudbe!

Zvonovi za cerkve, podružnice in kapele iz najmanjših do prvovrstnih bronovine, v akordnem skladu in v vseh velikostih. Odlikujejo se izredno po lepem, čistem in močnem ter daleč dosežem glasu. Mnogobrojna priznanja preč. župnih uradov na razpolago.

Kovinarstva Zelezolivarna

Ulivanje odlitkov po vzorcu, modelu ali načrtu iz litega železa, bakra, fosforne in strojne kompozicije, rdeče litine, aluminija, črke, svine in drugih kovin, surovo lite ali po želji obdelane. Odlitki za ležaje (ležajne salice, osovine) parne stroje, vagonete, polnojarmenike, brizgalne, žage, peči, štedilnike, spominske plošče, telovadno orodje, vodovode, avtomobile, za vse industrijske ter obrtne svrhe v najboljši in najvišji kakovosti. Konkurenčne cene! Hitra in točna posrežba

Ako te perilo še tako zamazano

zadobi snežno belino, ako se za pranje uporablja res dobro milo. Na stotine gospodinj danes pere s

pravim terpentinovim milom „Gazela“

kajti uverile so se, da je to neprekosljivo in za vsako gospodinjstvo

neobhodno potrebno.

ZNAMKE

Proda se par tisoč različnih znamk po nizki ceni. Naslov: Fran Ksav. Ažman, Javornik, Gorenjsko.

Inserirajte v »Slovenskem Listu«!

Cenejšje kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri TRPIN, Maribor, Glavni trg št. 17

Račun Poštne hranil. Ljubljana št. 10.680

Račun Poštne hranil. Ljubljana št. 10.680

Kranjska hranilnica

Ljubljana

je denarni zavod Ljubljanske oblasti, ki jamči za vloge z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje

nevezano po 5%, vezano višje do 7% brez odbitka rent. davka

Dovoljuje kredite proti vknjižbi na prvem mestu v tekočem računu in proti amortizaciji — daje menična posojila — vrši vse kontokorentne posle

Najbolj varna naložba denarja

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Telefon 25—27. Brzjavka Gradbena Ljubljana.

Ljubljana, Slomškova ulica 19

Gradbeno podjetje za vse vrste visokih zgradb, industrijske zgradbe, gospodarske zgradbe, cestne in mostne zgradbe, ter vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. — Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev.

Pupilarno varni zavod, najbolj varna naložba!

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: Maribor, Trg Svobode št. 3, tel. 281. Poštna hranilnica 12.363.

Podružnica: Celje, Cankarjeva št. 11, nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica. Tel. št. 93. Pošt. hran. 10.727.

Sprejema vloge — najugodnejše obrestovanje. Dovoljuje vsakovrstna posojila — najugodnejši pogoji. — Za varnost jamči Mariborska oblast z vso svojo davčno močjo in premoženjem.

A. Verbajš d. z. Ljubljana

Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej)

Tovarniške zaloga vsega elektroinst. materiala in strojev. — Radioparatorov in njih sestavnih delov. — Medicinski aparati i. t. d. — Izvršuje vsakovrstne instalacije pod vodstvom strokovnega inženjera. Načrti in proračuni na zahtevo! Cene priznane najnižje!

Špecerijsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzo avi. Gospobanka

Telefon št. 2057, 2470, 2979.

Miklošičeva cesta 10.

Podružnice: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novisad, Sombor, Split, Šibenik.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 400.000.000.—. Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji.

Pozor! Čevlji!

od 10 do 20 %

pri nekaterih artiklih pa tudi več, kakoršna je pač vrsta in kvaliteta usnja

Oglejte si našo veliko zalogo

prvovrstnih „STANDARD“ čevljev, kateri so po kvaliteti in ceni brez vsake konkurence. Hitite, da ne zamudite Vam dano priliko, da pravočasno preskrbite obuvale za Vas in za Vaše malčke, katerim bo pot v šolo s „STANDARD-ČEVLI“ mnogo olajšana.

Detajlna prodaja čevljev „STANDARD“

tov. Carl Pollak, d. d. Ljubljana, Dunajska c. 23 (na dvor.)

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča

SLOVAR TUJK. Sestavil dr. Fr. Bradač. Cena v platno vezan 50 Din, po pošti 3 Din več. V slovarju najdemo vse, kar je laiku nepoznanega, tujega; seveda z dodatkom od kje beseda izhaja. Je zanesljiv vodnik in tolmač v številno množico tujih izrazov, katerih je danes natrpano dnevno časopisje. Ima pa tudi namen posloveniti in nadomestiti tuje izraze z dobrimi domačimi.

SLOVENSKO - SRBOHRVATSKI SLOVAR. Sestavil dr. Albin Vilhar. Vezan v platno 70 Din, po pošti 3 Din več.

SRBOHRVATSKO - SLOVENSKI SLOVAR. Sestavil dr. Albin Vilhar. V platno vezan 60 Din, po pošti 3 Din več.

NEMSKO - SLOVENSKI SLOVAR. Sestavil dr. Franc Bradač s sodelovanjem dr. J. Šleibingerja. Cena 96 Din, po pošti 5 Din več. — Izmed vseh dosedanjih slovarjev je ta slovar najpotrebnejši ne samo uradniku, trgovcu, dijaku, temveč vsakomu, ki se nemščine šele uči. Slovar je tiskan v latinici.

Šolske potrebščine • Knjigarna Nova založba

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kongresni trg 19

priporoča ob

pričetku šolskega leta

staršem in dijakom svojo zalogo

knjig za vse šole

osnovne, srednje in strokovne, bodisi vse predpisane učne, bodisi pomožne knjige

pisalno in risalno orodje

računala, risalne deske, položna ravnila vsaki izber, dalje

vse vrste papirja in zvezkov

Postrežba najločnejša in solidna

Brezplačen

Dijaški koledarček

pri večjem nakupu ena slov. leposlovna knjiga povrhu

Pridobivajte novih naročnikov!